

Załącznik do Zarządzenia nr 14
Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad
z dnia 27.10.2003 r.

INSTRUKCJA
USTALANIA I PROWADZENIA
KILOMETRAŻU DRÓG

INSTRUKCJA USTALENIA I PROWADZENIA KILOMETRAŻU DRÓG

Zasady ustalania i prowadzenia kilometrażu dróg dotyczą zarówno odcinków dróg zamiejskich jak i ulic.

A. Ogólne zasady ustalania kilometrażu dróg

1. kilometraż drogi ustalany jest po dokładnym określeniu jej przebiegu, łącznie z jej przejściem przez miasta i miejscowości
2. Kilometraż rośnie, zgodnie z ustalonym przebiegiem drogi, dla dróg znajdujących się:
  - w układzie pionowym – z północy na południe
  - w układzie poziomym – z zachodu na wschód
3. Pomiar kilometrażu prowadzony jest:
  - dla dróg jednojezdniowych – w osi jezdni
  - dla dróg wielojezdniowych – w osi jezdni głównej – tj. jezdni znajdującej się po prawej stronie drogi, zgodnie z rosnącym kilometrażem.
4. W przypadku występowania wspólnych przebiegów dróg:
  - różnych kategorii – ciągłość kilometraża występuje na drodze wyższej kategorii,
  - jednej kategorii – ciągłość kilometraża występuje na drodze o niższym numerze.
5. W przypadku występowania na drodze systemu referencyjnego, kilometraż drogi ustalany jest w oparciu o pomiar długości odcinków referencyjnych.
6. Początek drogi stanowią:
  - granica państwa (określona punktem referencyjnym),
  - przecięcie osi krzyżujących się dróg (określone punktem referencyjnym).
7. W przypadku wspólnych przebiegów kilku dróg, ciągły kilometraż zachowuje droga o niższym numerze. Pozostałe drogi mają „nieciągłość” kilometrażu na długości wspólnego przebiegu odcinka drogi.
8. Długość drogi, która nie posiada wspólnych przebiegów z innymi drogami, powinna być równa różnicy kilometraża końca i początku danego odcinka drogi.

9. W przypadku dróg o wspólnych przebiegach, długość wspólnego odcinka wliczana jest do drogi o najniższym numerze. Długość drogi posiadającej nieciągłość powinna być równa różnicy kilometrażu końca i początku danego odcinka drogi.
10. Kilometraż i długość drogi zawsze określana jest w odniesieniu do:
  - osi drogi – w przypadku drogi jednojezdniowej,
  - osi jezdni głównej – dla dróg wielojezdniowych (na rondach, placach, skrzyżowaniach i w węzłach).
11. W przypadku wybudowania obwodnicy lub zmiany przebiegu istniejącej drogi stosuje się kilometraż lokalny.

B. Zasady stosowania kilometraża lokalnego

Podstawowe definicje:

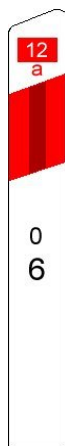
- ***Kilometraż globalny*** – jest to kilometraż aktualnie występujący na drodze krajowej, naliczony od początku tej drogi aż do końca (mierzony po osi jezdni głównej), na całym jej przebiegu na terenie kraju.
- ***Kilometraż lokalny*** – jest to kilometraż występujący na odcinkach dróg krajowych, na których został zmieniony przebieg w stosunku do istniejących lub na nowo wybudowanych odcinkach dróg. (odcinek autostrady, drogi ekspresowej, obwodnica miasta).

Zasady zakładania kilometraża lokalnego.

1. Każdy nowo wybudowany odcinek drogi krajowej powinien zaczynać i kończyć się punktem referencyjnym, gdyż w punktach tych powstaną krzyżowania się dróg krajowych.
2. Te punkty referencyjne otrzymują podwójny kilometraż, jeden wynikający z kilometraża globalnego dotychczasowego przebiegu drogi krajowej oraz drugi wynikający z kilometraża lokalnego nowego odcinka drogi.
3. Kilometraż lokalny prowadzony jest zgodnie z kierunkiem przebiegu drogi i każdorazowo zaczyna się od kilometra 0+000.
4. Lokalizacja zdarzeń na przedmiotowych odcinkach dróg powinna być oparta o kilometraż lokalny.

5. Kilometraż lokalny powinien być wyniesiony w teren. Informacja na słupkach kilo i hektometrowych powinna zawierać wartość kilometraża lokalnego oraz, niepowtarzalny dla danego ciągu drogi, wyróżnik literowy (mała litera alfabetu) określający odcinek o kilometrażu lokalnym. Wyróżnik literowy nie informuje o kolejności występowania tych odcinków na ciągu drogi (decyduje kilometraż globalny początku nowego odcinka) .
6. Punkty i odcinki referencyjne o lokalnych kilometrażach określa i nadaje GDDKiA Biuro Studiów na wniosek Oddziału GDDKiA.

Przykładowy słupek hektometrowy na odcinku z kilometrażem lokalnym.

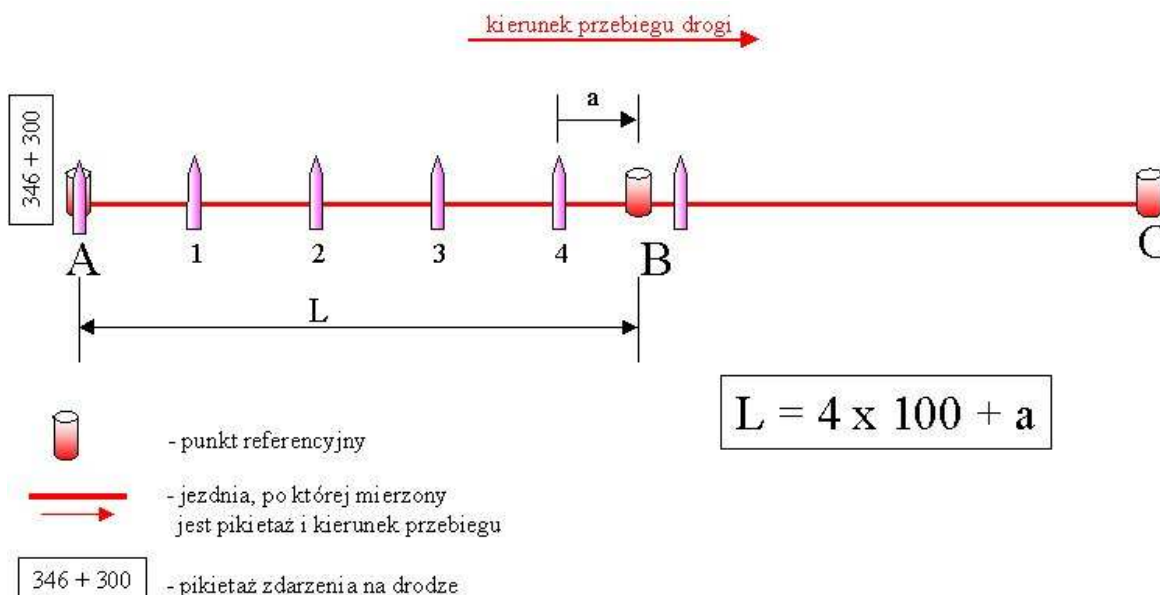
C. Zasady kilometrowania dróg posiadających system referencyjny

1. Początkiem kilometrażu drogi jest punkt referencyjny na początku jej przebiegu, któremu zostaje nadany kilometraż początkowy równy 0+000.
2. Wartość kilometrażu naliczana jest w oparciu o długości odcinków referencyjnych. Miarą wzrostu kilometrażu jest długość kolejnego odcinka referencyjnego.
3. Długość drogi, która nie posiada wspólnych przebiegów z innymi drogami, oraz nowo wybudowanych odcinków po nowym przebiegu, powinna być równa różnicy kilometraży końca i początku danego odcinka drogi.
4. Długość drogi, która nie posiada wspólnych przebiegów z innymi drogami, stanowi suma długości kolejnych odcinków referencyjnych do niej przypisanych. Powinna być równa różnicy kilometraży końca i początku danych odcinków drogi, o ile nie został zmieniony jej przebieg.

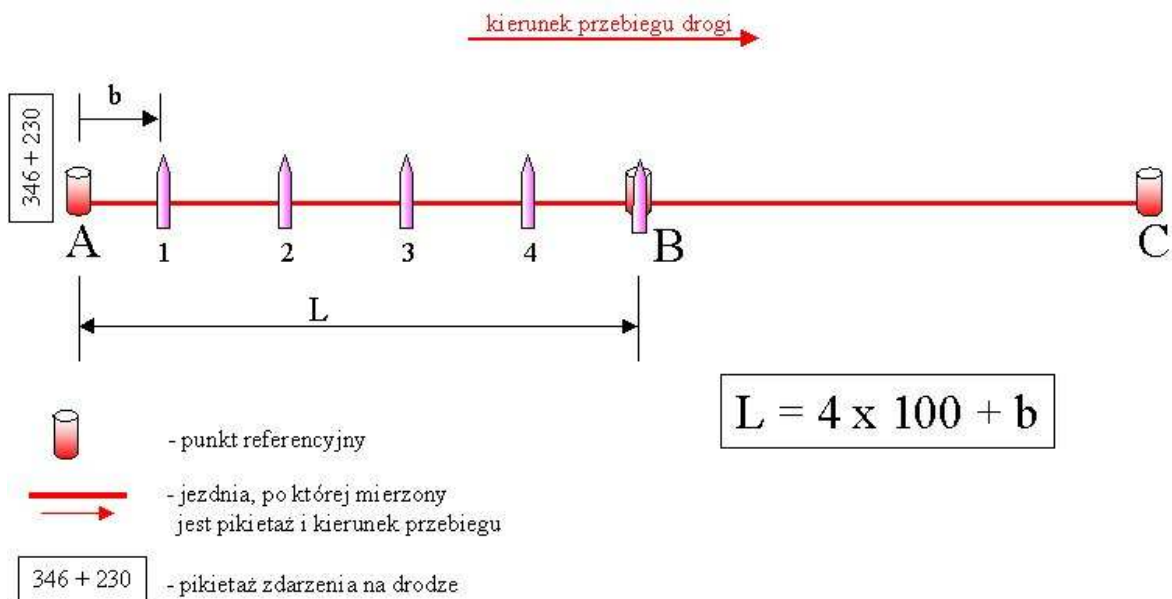
5. W przypadku dróg o wspólnych przebiegach, wspólne odcinki referencyjne tych dróg, uwzględnione są w długości drogi o najwyższej kategorii, a w przypadku występowania tej samej kategorii dróg o najniższym numerze.
6. Długość drogi posiadającej nieciągłość powinna być równa różnicy kilometraży końca i początku danego odcinka drogi, o ile nie został zmieniony jej przebieg.
7. Dla dróg o odcinkach wielojezdniowych długością drogi jest suma długości odcinków referencyjnych prawej jezdni.

D. Zasady wyznaczania kilometrażu w terenie w oparciu o system referencyjny

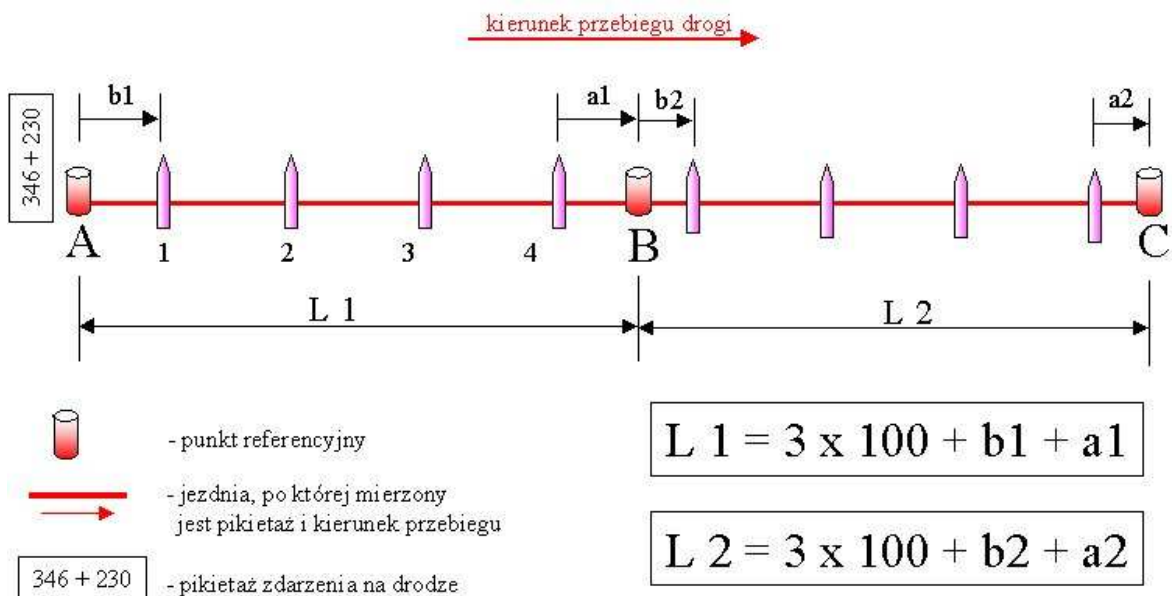
- Na każdym odcinku referencyjnym należy wyznaczyć punkty hektometrowe.
- W przypadku, gdy kilometraż punktu referencyjnego nie jest pełnym hektometrem, należy dokonać domiaru ostatniego punktu hektometrowego do końcowego punktu referencyjnego kilometrowanego odcinka.

- W przypadku, gdy odcinek referencyjny zaczyna się „niepełnym” hektometrem, należy dokonać domiaru pierwszego punktu hektometrowego na tym odcinku do początkowego punktu referencyjnego odcinka referencyjnego.

- W przypadku, gdy odcinek referencyjny zaczyna się i kończy „niepełnym” hektometrem, należy dokonać domiaru pierwszego punktu hektometrowego na tym odcinku do początkowego punktu referencyjnego i ostatniego punktu hektometrowego do końcowego punktu referencyjnego kilometrowanego odcinka.

- Suma pełnych hektometrów i domiarów na odcinku referencyjnym powinna być równa jego długości.

**WYKAZ KODÓW POCZĄTKOWYCH ODCINKÓW REFERENCYJNYCH DRÓG
KRAJOWYCH**

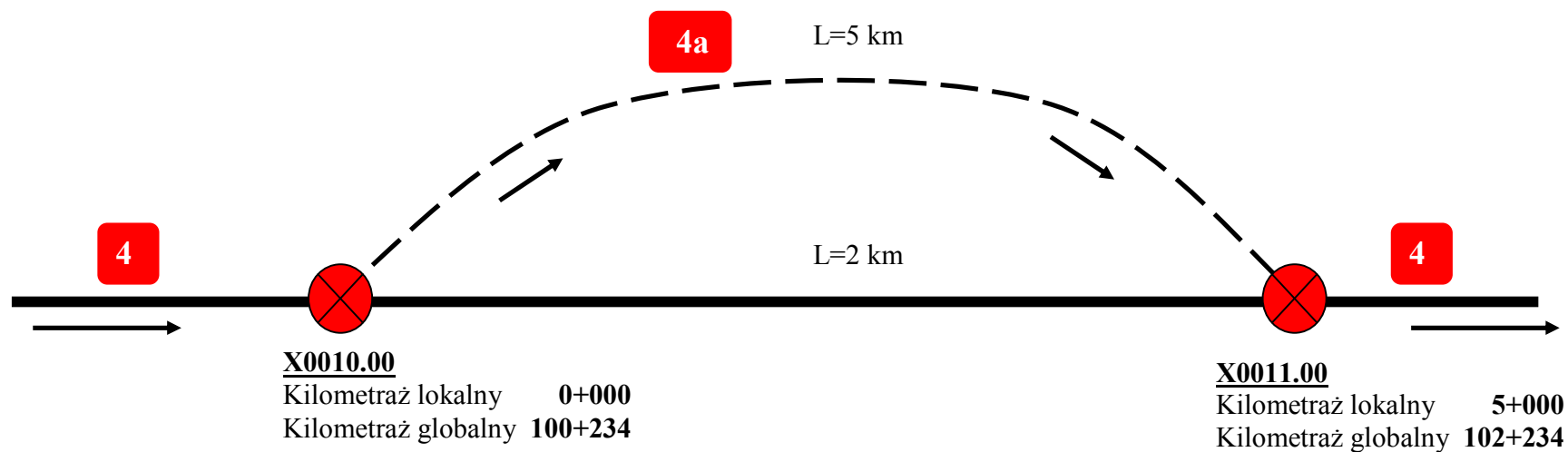
Lp.	Numer drogi	Kod odcinka referencyjnego	Oddział / Biuro
1	2	3	4
1	1	C0000.10 – C0000.20	Gdańsk
2	2	N0001.00 – N0002.00	Zielona Góra
3	3	N0016.50 – N0017.00	Szczecin
4	4	R0834.00 – R0835.00	Wrocław
5	5	B0011.50 – B0043.00	Bydgoszcz
6	6	N0140.00 – N0141.00	Szczecin
7	7	C0174.00 – C0175.00	Gdańsk
8	8	R0132.00 – R0132.50	Wrocław
9	9	E0014.40 – E0078.50	Warszawa
10	10	N0241.00 – N0242.00	Szczecin
11	11	F0072.50 – F0073.00	Szczecin
12	12	S0263.00 – S0365.00	Zielona Góra
13	13	N0239.70 – N0243.00	Szczecin
14	14	P0340.00 – P0023.00	Łódź
15	15	R0065.40 – R0066.00	Wrocław
16	16	B0006.00 – B0101.00	Bydgoszcz
17	17	P0040.00 – P0138.00	Warszawa
18	18	S0040.00 – S0041.00	Zielona Góra
19	19	A0071.00 – A0072.00	Białystok
20	20	N0444.70 – N0093.50	Szczecin
21	21	F0150.00 – F0151.00	Gdańsk
22	22	N0107.00 – N0108.00	Szczecin
23	23	N0325.00 – N0353.00	Szczecin
24	24	L0003.50 – L0128.00	Poznań
25	25	F0091.00 – F0188.00	Szczecin
26	26	N0307.00 – N0298.00	Szczecin
27	27	S0178.00 – S0178.50	Zielona Góra
28	28	G0294.00 – G0295.00	Kraków
29	29	N0396.00 – N0282.00	Zielona Góra
30	30	R0041.00 – R0837.00	Wrocław
31	31	N0242.70 – N0143.00	Szczecin
32	32	S0086.50 – S0185.50	Zielona Góra
33	33	R0122.00 – R0572.00	Wrocław
34	34	R0533.50 – R0083.70	Wrocław
35	35	R0545.00 – R0545.50	Wrocław
36	36	R0329.00 – R0339.00	Wrocław
37	38	K0204.00 – K0205.00	Opole
38	39	R0109.00 – R0621.00	Wrocław
39	40	K0167.00 – K0165.50	Opole
40	41	K0094.00 – K0113.00	Opole
41	42	K0249.00 – K0250.00	Opole
42	43	I0117.00 – I0216.00	Łódź
43	44	D0138.50 – D0150.60	Katowice

44	45	D0149.00 – D0428.00	Katowice
45	46	R0572.00 – R0723.00	Wrocław
46	47	G0063.00 – G0095.00	Kraków
47	48	I0035.00 – I0280.50	Łódź
48	49	G0099.00 – G0121.00	Kraków
49	50	P0222.60 – P0617.00	Warszawa
50	51	J0064.80 – J0065.00	Olsztyn
51	52	G0001.00 – G0508.00	Katowice
52	53	J0047.70 – J0104.00	Olsztyn
53	54	C0338.00 – C0363.00	Olsztyn
54	55	C0309.00 – C0393.00	Gdańsk
55	56	B0134.00 – B0273.00	Bydgoszcz
56	57	J0071.00 – J0246.00	Olsztyn
57	58	J0094.00 – J0388.00	Olsztyn
58	59	A0199.00 – A0200.00	Olsztyn
59	60	P0828.00 – P0008.00	Łódź
60	61	P1108.00 – P1120.00	Warszawa
61	62	B0152.00 – B0368.00	Bydgoszcz
62	63	A0243.80 – A0244.00	Olsztyn
63	64	A0140.00 – A0170.00	Białystok
64	65	A0390.80 – A0391.00	Olsztyn
65	66	A0585.50 – A0646.00	Białystok
66	67	B0095.00 – B0553.00	Bydgoszcz
67	68	H0971.00 – H0413.00	Lublin
68	69	G0508.00 – G0089.00	Katowice
69	70	P0024.00 – P0324.00	Łódź
70	71	I0121.00 – I0267.00	Łódź
71	72	L0139.60 – L0659.00	Poznań
72	73	E0028.00 – E0088.50	Kielce
73	74	I0102.00 – I0129.00	Łódź
74	75	G0217.60 – G0193.50	Kraków
75	76	P0985.00 – P0952.00	Warszawa
76	77	H0026.00 – H0342.00	Kielce
77	78	D0150.40 – D0150.00	Katowice
78	79	P1106.00 – P0928.00	Warszawa
79	80	B0077.50 – B0077.60	Bydgoszcz
80	81	D0025.00 – D0158.00	Katowice
81	82	H0057.80 – H0615.40	Lublin
82	83	L0666.00 – L0691.00	Poznań
83	84	M0093.00 – M0283.00	Rzeszów
84	85	P0092.00 – P0519.70	Warszawa
85	86	D0018.00 – D0019.00	Katowice
86	87	G0172.50 – G0418.30	Kraków
87	88	K0018.00 – K0019.00	Opole
88	91	I0012.10 – I0013.00	Łódź
89	92	L0242.22 – L0028.00	Poznań
90	94	R0143.00 – R0265.00	Wrocław

E. PRZYKŁADY PROWADZENIA KILOMETRAŻU LOKALNEGO

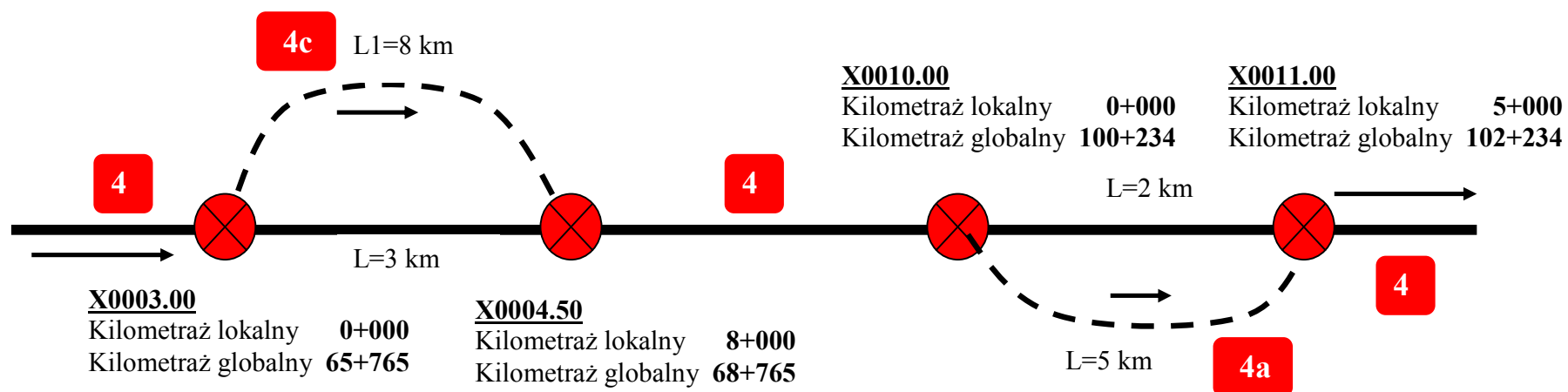
- Schemat w przypadku wybudowania obwodnicy

Objaśnienia:

- X0010.00** kod punktu referencyjnego
- kierunek drogi i wzrostu kilometraża
- dotychczasowy przebieg drogi
- - - przebieg po nowym odcinku drogi

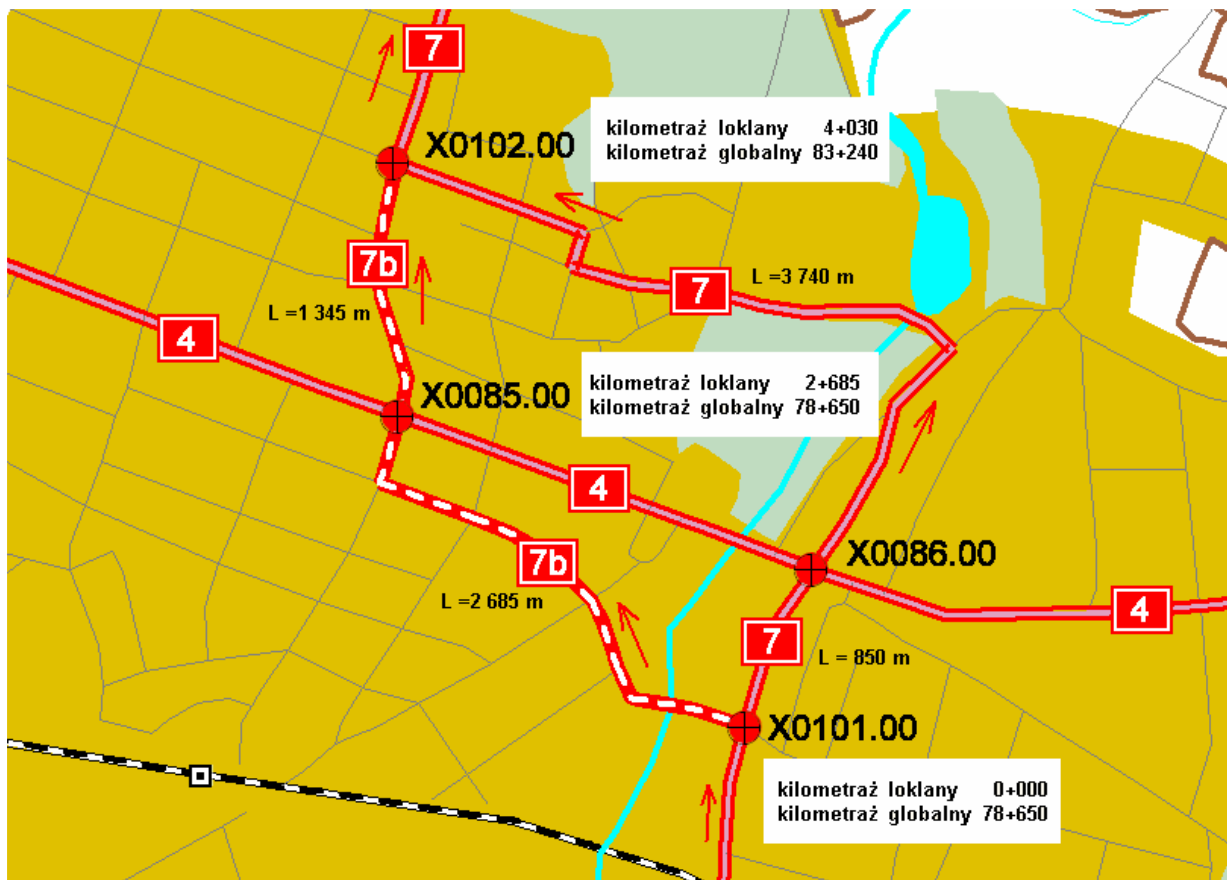
- Schemat dwóch obwodnic na tym samym ciągu drogowym

Objaśnienia:

- X0010.00** kod punktu referencyjnego
- kierunek drogi i wzrostu kilometraża
- dotychczasowy przebieg drogi
- - - przebieg po nowym odcinku drogi

- Schemat zmiany przebiegu drogi w mieście

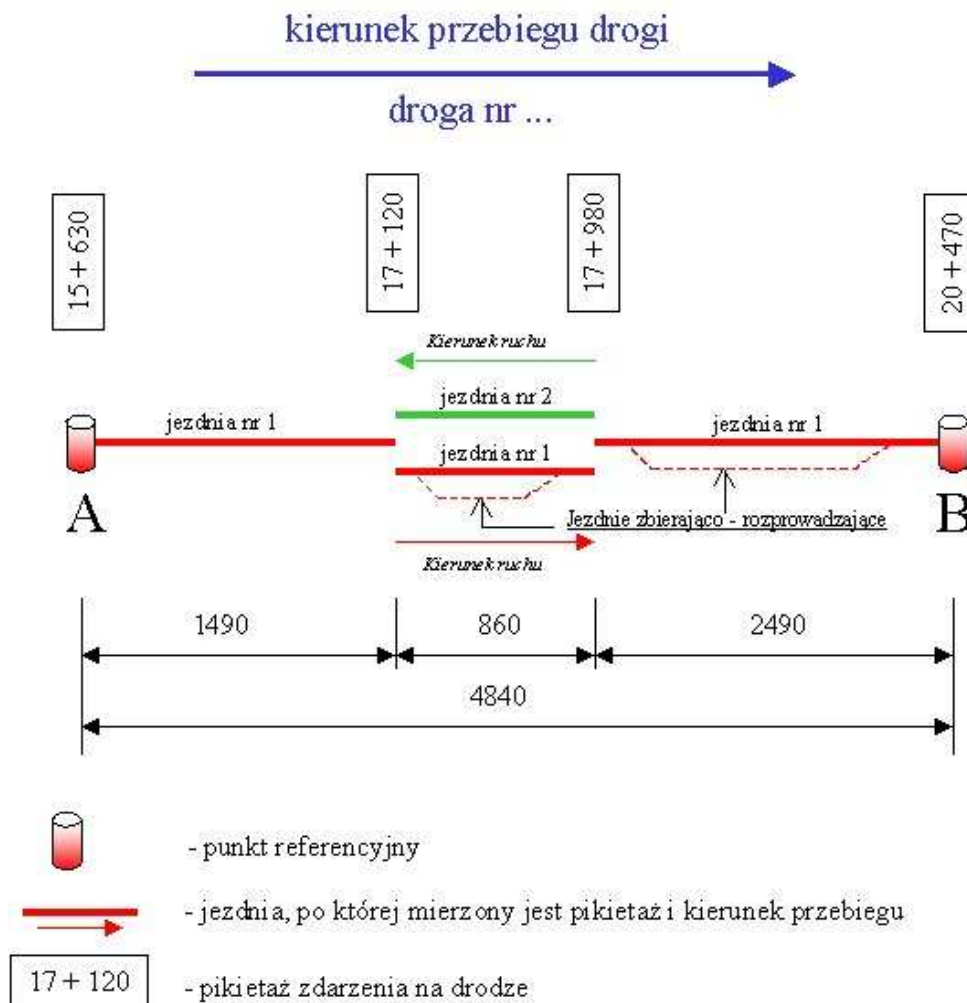
Objaśnienia:

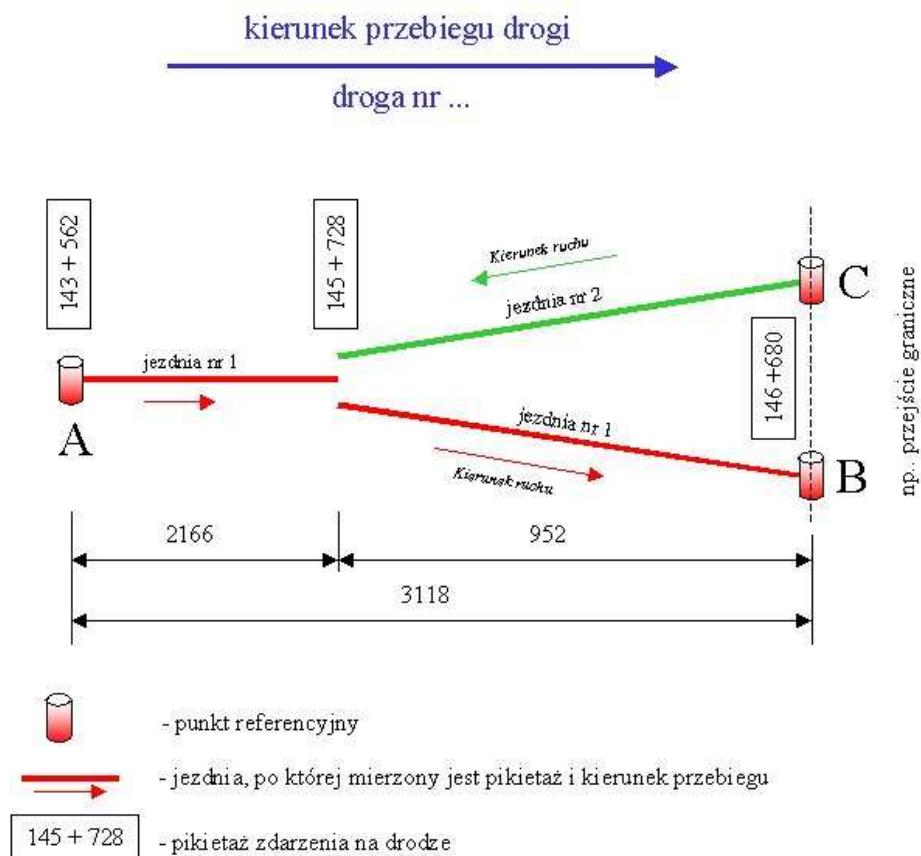
- X0010.00** kod punktu referencyjnego
- kierunek drogi i wzrostu kilometraża
- dotychczasowy przebieg drogi
- przebieg po nowym odcinku drogi

Występowanie kilometrażu lokalnego będzie miało zastosowanie na nowo wybudowanych odcinkach dróg (występujących w ciągach istniejących dróg), przebiegających po nowym przebiegu (w stosunku do istniejącego), w przypadku zmian przebiegów dróg krajowych na terenie miast i posiadających inną długość w terenie niż dotychczasowy odcinek istniejącej drogi. Wprowadzenie takiego kilometrażu jest konieczne, ze względu na istnienie kilometrażu globalnego, który został wyniesiony w teren za pomocą słupków hektometrowych. Stosowanie kilometrażu lokalnego nie powoduje konieczności każdorazowej zmiany kilometrażu globalnego na sieci dróg krajowych. Kilometraż lokalny służy jako system odniesienia dla nowego odcinka drogi.

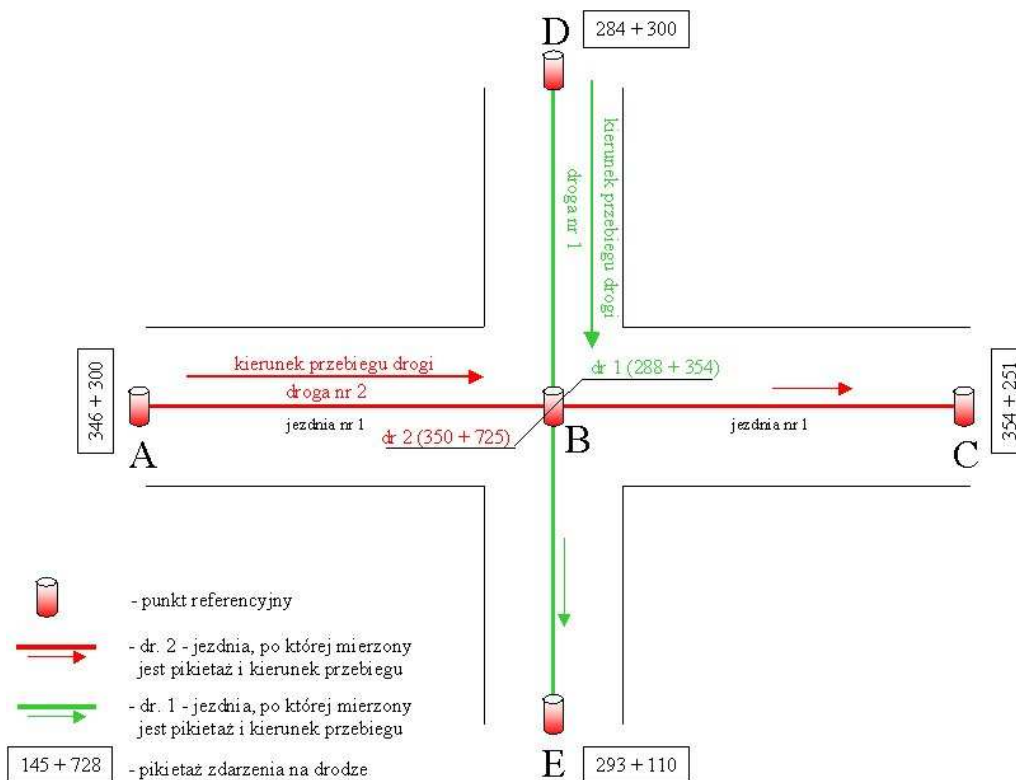
F. PRZYKŁADY PROWADZENIA I OKREŚLANIA KILOMETRAŻU DRÓG W SZCZEGÓLNYCH PRZYPADKACH

- Przebieg kilometrażu na odcinku drogi jedno i wielo-jezdniowym

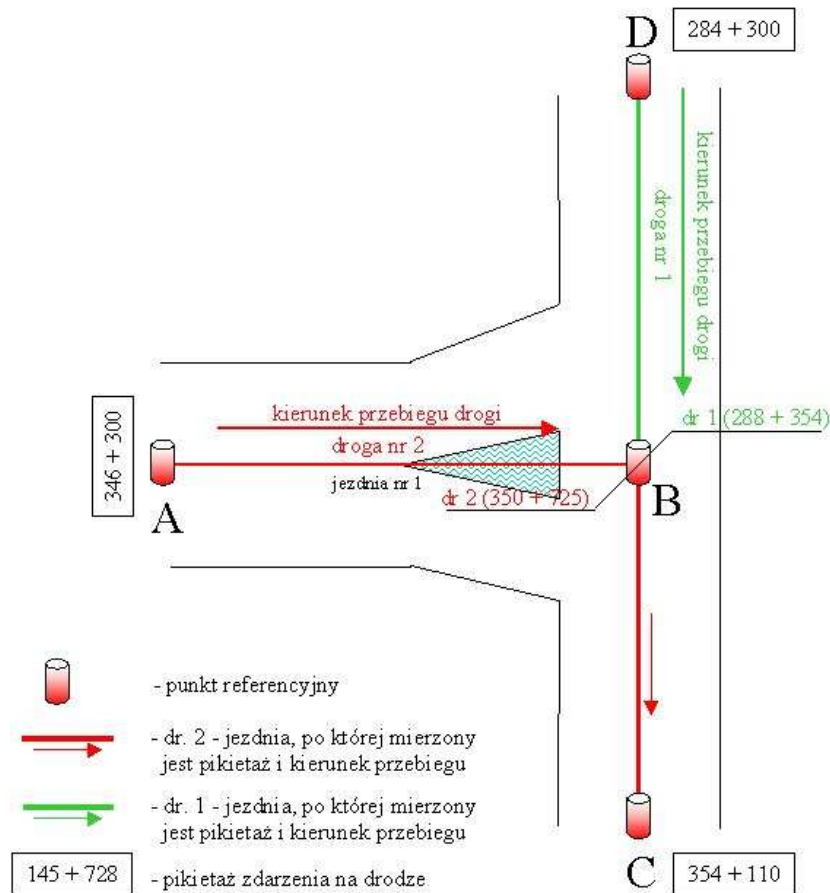

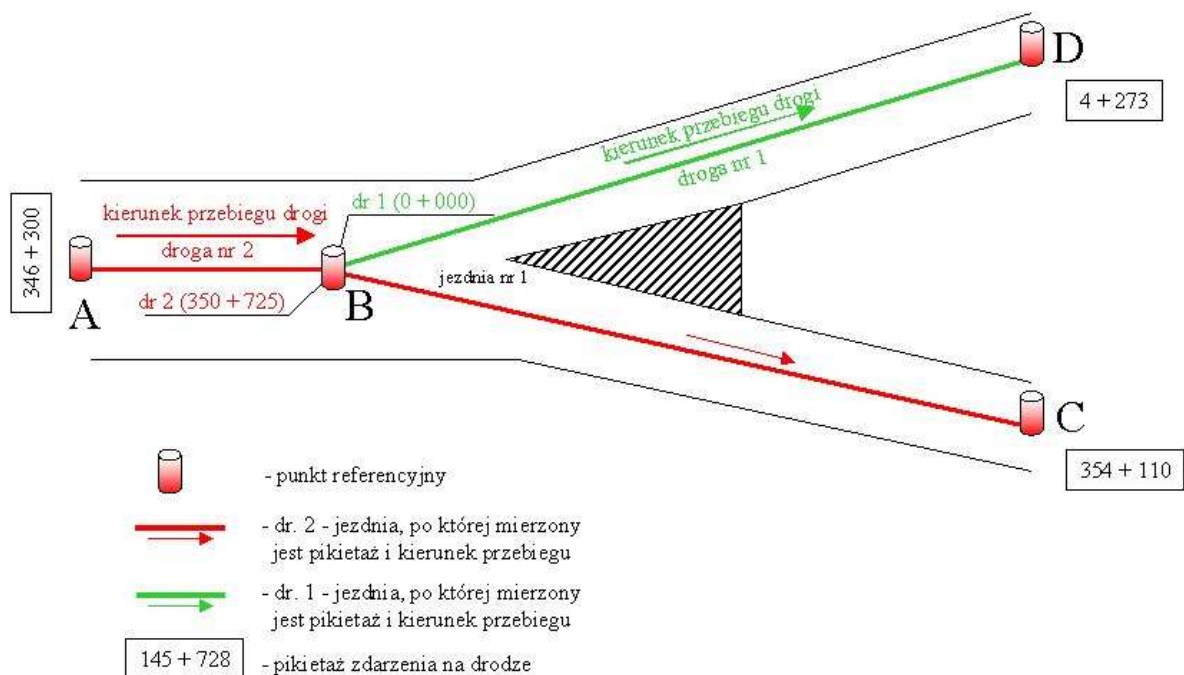
- Przebieg kilometraża na skrzyżowaniu / dotyczy również skrzyżowań skanalizowanych/

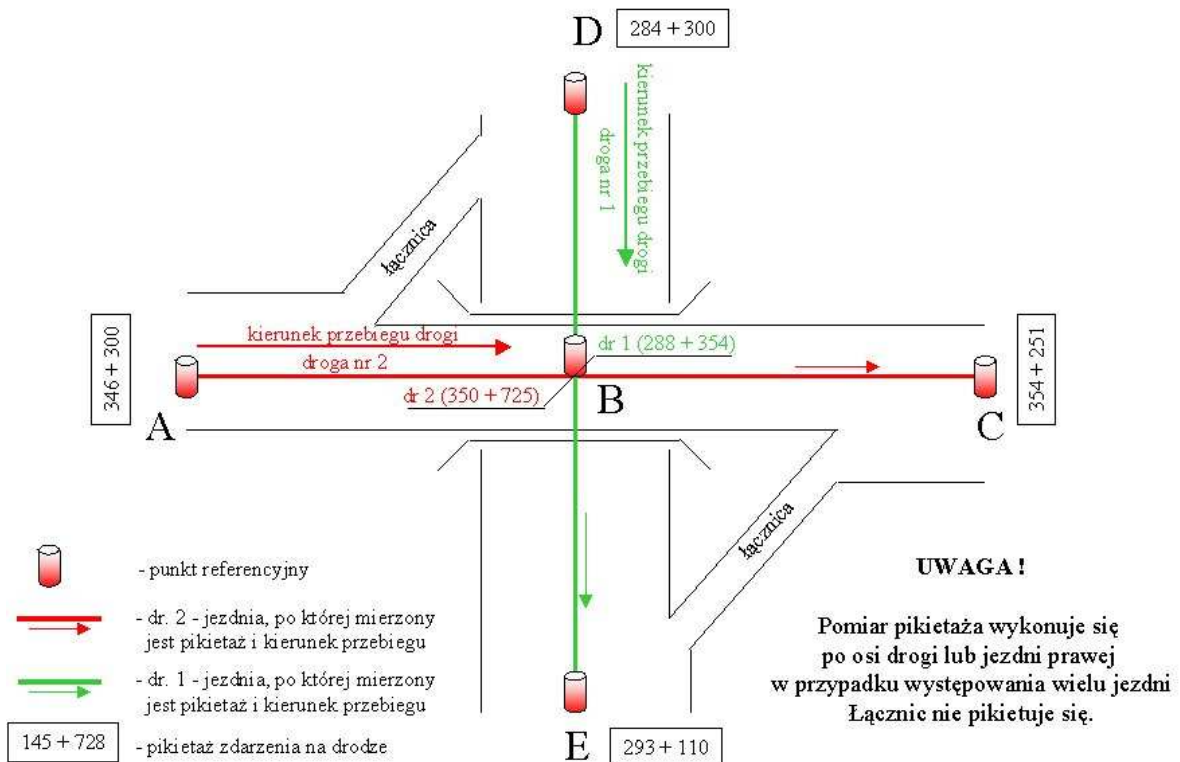
- Przebieg kilometraży na skrzyżowaniu typu T / dotyczy również skrzyżowań skanalizowanych/

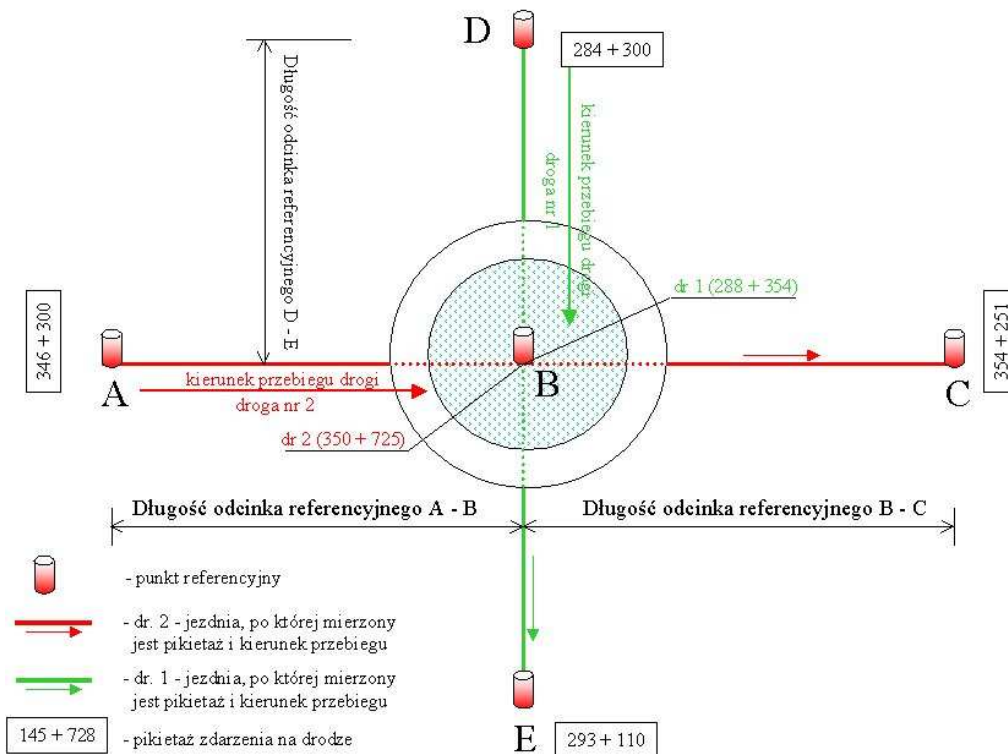
- Przebieg kilometraży na rozwidleniu dróg

- Przebieg kilometraza w węźle

- Przebieg kilometraza na rondzie

- Przebieg kilometraza na placu (rynku itp.)

